

hun fortalte det og saa til sin trofaste Veninde, idet hun tog hende om Halsen og jvingede hende rundt. Hun var blevet som forandret. Man hørte nu jævnlig Svæg og Latter fra hendes freffe Læber og Øjnene bag Brillerne havde faaet Glans. Da saa fælte hun en Arbejdslyst og Kraft og var saa ihærdig, at hun ved Eftersamlen blev Nr. 1 af alle Pigerne.

Dg saa rejste hun hjem i Sommerferien. Hun tænkte paa, hvor lang den vilde blive, naar hun ikke skulde se og tale med ham hver Dag, ikke høre de kendte Skridt, naar han kom hjem, disse Skridt, som kunde saa Modet til at rulle røstere og saa hende til at bave i falig Trud. Skilt bag Gardinet, saa hun ham saa skotte op til hendes Vindue.

Alt dette skulde hun nu savne i hele fem Uger; men paa det frielige Seminarium fik hun ham maaske at se? Dg han kom til Mødet og hilste paa hende med en Hjertelighed, som hun ikke kunde tage fejl af. Dette var et Øyeblik til den lange Ferie.

Men Dagen kom, da hun atter stod paa Perronen i S., og han var der. Nu skulde hun saa atter leve i hans Nærhed, hans, hvem hun elskede, ærede, agtede og stolede paa.

Han vilde jo en Dag komme og tage hende lærlig ved Haanden, se hende i Øjnene med sine dybe, lærte og trofaste Øjne. Ja, og saa skulde de vandre sammen gennem Livets Sørg og Glæder. Alt skulde de dele. Dg saa sang hun Solvejrs Sang:

Kan vi vil der gaa baade Vinter og Vaar.

Dg næste Sommer og det hele Aar. Men engang vil du komme, det ved jeg vist.

Dg jeg skal nok vente, For det lovet jeg jidit.

Kom han? Nej, han er ikke kommen endnu. Hans letbevægelige Hjerte blev fanget af en nykommen koldelig Elv. Lønge, — aa nej, det var kun to Maanedes — fæmpede han mellem Maria og Anna. Han regnede ud, og gjorde Sammenligninger; men for hver Gang faldt Regnemaskinen mere og mere til fordel for Anna. En Stemme fortalte ham, at han paa en Maade var bundet til Maria. Men han havde straks paa rede Haand, at han intet Øster havde givet. Han saa nu, hvad han burde have set fra Begyndelsen, at det, han havde troet var stærklighed, var noget andet. Han fælte en fort Anger, bad Gud om at tilgive ham og læge de Saar, som han muligvis — men forhaabentlig ikke — havde faaet, gav Slip paa et ædelt, trofast Hjerte og forlovede sig med Anna — tre Gange; men sit og saa tre Gange vidende Hjerteskaar. Hans Veljindighed hænges paa ham selv.

Men fik han selv Saar, var det dog ikke noget mod det Saar, han tilføjede den Kvinde, som elskede ham. Hun mærkede jo nok, hvorledes han lidt efter lidt trak sig tilbage. En knugende Følelse lagde sig over hendes Sind; men hun holdt fast ved Naabets Anker og stod fast paa Troens Klippe saa længe som muligt.

Hun hørte, hvorledes Kammeraterne talte om, at han havde medet for Anna. Hvordan der blev søgt om det. Dg hvert Ord var som et Biffslag, som Torne, der skaf og rev i hendes Hjerte. Hun vaandede sig og hun led. Hun saa tæmvis paa Ane i Sulkens, og fra hendes forpinte Sjæl iteg af og til dybe Sukke op til Gud. Hun fattede nyt Naab og værgede sig med Fortvivlelsens Kraft mod den Antagelse, at han virkelig havde svigtet; men forgæves; den knugende Uvished blev til en endnu mere pinefuld Uvished.

Hendes Veninde saa hendes Smerte og trofaste hende, men lige meget syntes det at hjælpe. Skuffelse, Arantfælde, Bitterhed og Kærlighed stredes om Magten i hendes Hjerte. De frugtelige Sindsvaler, de vaagne Nætter nedbrød hendes Helse, saa hun maatte rejse hjem for en Tid.

Hun saa fik at vide om den Kamp, der havde rælet i hendes Indre. Gud gav hende Kraft til at rejse sig. Hun lærte at stole mere på sig selv og fast paa ham, som aldrig kan svigte, og hun er nu en ikon Skikkelse, glad i sin Gud og i sin

Gerning som Lærerinde, men dybt inde paa Sjælens Tavle staar hans Navn ridet, som vidgættede hende, men nedenunder staar „Tilgiv!"

### Vor Avislitteratur

(Sluttet.)

En af de største Mangler ved de moderne Dagblade er deres Upaalidelighed. Vil man standse og tænke, under hvilket Pres et Dagblad er publiceret, maa man jo undersøge sig over at i det hele taget noget modent og overvejende kan fremkomme deri. En mangeaarig Erfaring af at læse Aviser i den Hensigt at bruge dem som Kilde til paalidelig Vejledning har ført mig til det Resultat, at de er umulige dertil baade hvad Nøghed og meget andet angaar. Med Hensyn til Udtalelser og Handlinger af Mænd i offentlige Stillinger er det aldeles uforværkligt at domme efter Avisrapporter. Det er blevet nødvendigt at henhende sig til vedkommende selv for at faa Presens Udtalelser retterede. Denne Upaalidelighed kræver sig lige fra simpel Uvidenhed til planlagt Forfalskning. En af de bedste lønede amerikanske Avis-korrespondenter, der rejser og skriver populære Artikler under Navnet Ravnelse om Forholdene i fremmede Lande, blev forleden om en Tur langs Rhinfloden. Da han kom forbi Vonn Bonn og fra Dampfæbets Dæk stirrede op paa den imilende „Gudsager“, bevæde Hjertet i ham ved Tanken om, at her var Schiller og Beethoven, disse Tysklands store Sangere deres stille Svov. Sandheden er, at Kirkegården i Vonn kan ikke ses fra Floden, Schiller er begravet i Weimar, og Beethoven i Wien. En Ven, hvis Dustru var blevet skudt ved at vise sin Søn, hvordan han skulde omgaaes en Kisse, blev udspurgt af en Avis-korrespondent med Hensyn hertil. Manden bad ham undskylde, at da de ikke var offentlig kendte, saa ingen vilde være særlig interesseret i at læse derom, ønskede han, at intet skulde siges derom. Morgenavisen havde til Overskrift med fæde Typer: „Myterisk Drab af Husfru! Manden foretrak, at intet skal siges derom!“ Prof. Stanley Hall var som Psykolog interesseret i den ejendommelige Affære med Harry Orchard, indviklet i en Dynamitaffære i Colorado. Den Dag, han skulde rejse til Denver, blev Prof. Hall udspurgt af en Avismand. Han sagde, at han havde intet at sige. Korrespondenten blev ved at bede om blot et Ord, og for at imødekomme ham, sagde Hall ganske ligefrem, som han tænkte: „Derom Harry Orchard har sagt hele Sandheden, og intet andet end Sandheden, er han en af de største Forbrydere i vor Tid.“ Bemærkningen kom i Bladene uden det første „derom“, og Prof. Hall blev hele Landet over beskyltet for at have fældet Dom i en Sag, der endnu var for Retten. Men ofte kommer Følelsen ved, at Eftertrykket bliver paa et forført Sted for at vække Sensation. Lad hvilken som helst intelligent Person gøre sine Raagtager fra Dag til Dag med egne Øjne og ved Samtale med sine Venner. Lad ham saa se Avisernes Skildring af det. Han vil blive forbavnet ved at se Forskellen.

En Mand skriver i sin Dagbog, at han havde læst lidt i Aviserne, og saa skriver han til: „En Avis gør mig ofte nedtræt. Den er saa fuld af Synd og Sorg. Dog viser Eftertanke, at denne snævre Sammenstilling af Ting, gør dem mere almindelige og mørke end de i Almindelighed er.“ Et meget ordentligt Udtryk fandt jeg den Dag, da denne Artikel blev begyndt, paa Forsiden 16 Overskrifter. 11 af disse var om frugtelige Forbrydere af en eller anden Art, hvormed flere af disse lige moralske Skændigheder var sammenfælnede. Det samlede Indtryk var et tungt Sind og Følelsen af, at Kampen for at have Moralitet var haabløs.

Aviserne forberer dette med to Grunde: Det vækker Opmærksomhed, og det fremkalder en offentlig Akt mod det umoralske. Vi lever paa Sensation, og skal Bladene bringe noget, der kan vække Opmærksomhed, maa det være Sensation. Intet er bedre fikket dertil end Beskrivelser af Menneskers Synd

og Fjelsgreb. Men da selv dette kan blive trættende i Længden, maa der mere til, og saa kommer de nervepigerende Beskrivelser, Illustrationer og skrækelige Overskrifter. Det er ikke sandt, at Forbrydere herfer over vor Jord, eller at de er særlig ejendommelige for vor Civilisation. Selv de Blade, der særlig giver sig af med at skildre den mørke Side af Livet, har i Forhold til andre Nøghed kun 6% af Forbrydere. Men de foretrakkes. De trykkes med fæde Typer paa Bladets første Side, og fremstilles paa en saadan Maade, som det var Hovedsagen baade i Stat og Kirke. Ved saaledes stæde at kalde Opmærksomheden hen paa det mørke i Livet, faar man tilfødt det Indtryk indpræntet, at hele Livet er fordærvet.

Der er ikke nødvendigt at dvæle længe ved den Paastand, at Aviserne skulde hæmme Forbryderne ved at fremstille og afmale dem. Vi maa med Tak indrømme de Redaktørers Fortjeneste, der hævort og uden Verdens Anseelse drager Synet frem paa de blandt høje og lave for at lugte den. Men Avisernes sædvanlige Maade at omtale Synd — og særlig skadelige Synder — skal landelig ikke bidrage til at rense Tanker, Ord eller Gerninger. Selv om Hensigten har været god, er Resultatet blevet at nedbrude i Stedet for opbygge den moralske Besidelse. Moralens kan blive udviklet ved umoralske Begivenheder, der fører til Anger og Døvsning, som vi kan lære af Bibelen, og som Dramatikere har lært os; men Avisernes Fremstilling og Folks Læsning deraf, fører ikke til dette Resultat. Synderne bliver ikke moralske af Frygt for Offentlighed, de bliver kun mere inderlige og falske.

Avisernes Fremstilling af Synd bringer ingen til Erkendelse og Anger, men gør Folk vant til og fortrolige med saadant som noget, der hører til Dagens Orden.

Endnu maa vi tale lidt om Søndagsaviserne. De udgør en Institution for sig selv, har deres egen Redaktører og Stab af Sribenter. Deres Opgave er at underholde og interessere Læseren. Dette Blads Indhold minder om Peters Syn af en Dug med alle Slags firbøddede Dyr paa Jorden, vilde Dyr og Krybdyr og Fugle under Himmel. Dette er næsten en ordret Beskrivelse af Søndagsavisens komite Del, der er den langt overvejende populære Del af Bladet. Om den anden Del er der ikke stort at sige, da den ligner Dagbladene. Men det komiske Supplement skal omtales. Den var fra først beregnet for Drengene, men det varede ikke længe, før de gamle Interesse saa vel som de unges samlede sig lærlig om denne Del. Alt har den samme Karakter, Forskellen er kun i de enkelte Fremstillinger. Karakteren er der peget paa i de forskellige populære Titler: The Yellow Kid, the Katzenjammer Kids, Happy Fooligan, Buster Brown, Fory Grandpa, Sunny Jim, Die Dollboy, Jacks the Monk o.j.v. Det er sautalige Spøgelsesdrømme, hvoraf nogle har Hensyn til de værdifulde Historier og andre har aldeles intet Maal eller Hensigt, som almindelige Mennesker kan blive flog paa Disse halvt Menneske og halv Dyrskikkelser holder for Nar eller bliver holdt for Nar. De sprænges i Luft, druknes, sprænges med Dynamit, staves, fleges, forvandles, vokser til unaturlig Størrelse har haarfælnende Drømme. — Der er i Sandhed intet i Galatienens Forbrydere, Arigrædler eller Mytter, som man ikke møder der — og dog er det hele saa morsomt. Gunde, Rakte, Papegøjer, Kammer, Aber, Frøer, Grille spiller ofte den ledende Rolle. De danser, tale og udfører alle Slags menneskelige Handlinger, medens Mennesker gør dyriske Ting.

En af vore største Psykologer siger om alt dette:

„Alt hele den Mudderstrøm af skamske Naragtigheder er der ikke det allermindste, som har blivende Værdi. Der er intet opdragende, intet virkeligt, intet aandrigt. Forfatteren kryber simpelthen ned paa Sænder og Kjøbde og bliver latterlig. Jeg har gjort mig megen Umage for at studere den Indvirkning, disse Aviser har paa Vorn til hvem det jo i Reglen er rettet, og jeg har ofte prøvet at

forklare det for dem, der ikke kan læse. Men selv om de ler af det, hvad de ofte gør, saa er det i Almindelighed med en vis Foragt. Deres Nyttighed er ligesom den, en voksen Mand eller Kvinde vilde fremkalde ved at lase Koldbatter eller gøre noget for dem aldeles unyttigt for at lase Vorn til at le. Alt dette ødelægger Vornenes Appetit for noget bedre. Det fjlder Hjernen med alle Slags Griller og Luner. Ikke alene funde den Tid og Kraft være meget bedre anvendt, men Vornene taber deres Agtelse og Værdighed overfor voksne, der alle Vegne gøres latterlige eller grufulde. Dyrene blive mishandlede. Politikertente, Lærere, Præster og Handelsmand, som Vornene omgaaes, lider mest. Værdi bliver gemen, Kunst afshellig. Alt bliver nedværdiget saa dybt, som det kan.“

Da vi i vor Tid har saa megen god og billig Læsning for Vorn, er det umuligt at forbyde denne komiske Avislitteratur. Den er i højeste Grad demoraliserende baade for jmaa og store, den nedbruder baade Moralens og Dannelsens. Det er derfor at haabe, at det storst, der er begyndt mod den Slags Litteratur, maa lykkes. Det er sandt, hvad Mr. Rogers siger: „Naar det unge Sind er opvækket med Naragtigheder, forkrævet med det værdiløse og forgiftet med Uanøghed, saa kan dets Indehaver aldrig blive af den Slags intelligente og selvstændige Borgere, som vi trænger til i Samfundet.“

Det er klart, at baade den enkelte og Samfundet er i høj Grad paavirket af Avislitteraturen. Jngen, hvem Samfundets Vælfærd ligger paa Hjerte, kan være ligegyldig over for Stolens og Kirstens Karakter. Hvor meget mere maatte da det, der for mange af hans Medborgere er baade Skole og Kirke, ligge ham paa Hjerte. Hans første Pligt maa naturligvis være at sørge for, at de Blade, han selv holder, er skikkede til Familienlæsning. Et Smudsblad er forkæteligt, fordi det er smudsigt. Men selv et Smudsblad er ikke helt igennem smudsigt. Man maatte ønske, der sket intet smudsigt var deri, og der er Naab, naar det ikke er saa smudsigt, som det plejede at være. Det rojer sig af, at det i høj Grad har øget Avislæserens Antal, og det er vist sandt. Men netop derfor er det ikke let at tænke sig, at det vil afskaffe det smudsige. Der kan i et Smudsblad findes Stykker ligesaa læseverdige, paalidelige og rene, som i renere Blade; men det skal være et Forsvar for den radikale Smudsprelse, som enhver Mand med Værdighed og Fædrelandskærlighed maa betragte som sin værste Fiende. Saadan Læsning er Gift, og skulde uden videre udryddes inarest muligt. Vi behøver ikke disse Aviser, fordi de er billige, da vi har gode Blade nok, der er lige saa billige. Dernæst hør enhver Samfundens Løge for, at den rene og gode Bladlitteratur bliver støttet baade finansielt og moralsk. Samfundet er i Stand til at distere Indholdet af vore Blade. Det er ikke alle Redaktører eller Udvælgere, der er pengeglade. De fleste lætter mere Pris paa nogles ubestribede Tillid og retfærdige Paakendelse, end de bryder sig om Mængdens Spot og Naan.

I Atlanta, Ga. røiede for nogle Aar siden et voldsomt Mæchad mod Regerne, der truede med frugtelige Morderier. Et af Vnens ledende Blade stillede sig i Spidien for Bøhlen med opvildende og rasende Opfordringer til at lase Regerne ihjel. — Til Vnens Vre maa tilføjes, at de bedste, lovlydige Borgere sluttede sig sammen i Protest mod en saa fremgangsmaade, og inden 30 Dage maatte Bladet standse sine Betalinger.

I visse Maader ligner et Blad en Rigsdagsmand. Det repræsenterer, og det ansvrer. Folk har Ret og Magt til at undersøge, om deres Rigsdagsmand virkelig repræsenterer dem eller ogsaa affædige ham. Det samme kan de gøre over for et Blad. Presen er magtig, men ikke almagtig. Den Slags Aviser, Samfundet kræver, vil det saa. Vi vil virkelig have en sand og sund Presse, saa lad os huske — som i vor Sagen efter Gud: Der som vi kun søger den med hele vort Hjerte, skal vi finde den.

## Land! Land! Land!

Nu er Tiden at købe Dem en Farm, flere gode opdyrkede Farme er nu til Salg i det danske Settlement Dane Valley. Sort Mul Jord med Lerunderlag. Dane Valley har haft en god Øst i Aar.

Excursion første og tredje Tirsdag i hver Maaned. Rørmere Oplysninger kan faas ved at henvende eller skrive til

### Dane Valley Land Company,

Sam J. Frøhling, Box 175, Culbertson, Mont.

## Elk Horn High School AND COLLEGE

Skolen begynder Vinterterminen den 5. December 1911.

Grundig Undervisning tilbydes i følgende Afdelinger:

Normal Course for Uddannelse af „teachers“ i „public Schools“. Parochial Course for Uddannelse til Lærergerning i danske Religionskoler.

Academic Course forbereder til Universiteter.

Preparatory Course forbereder til de andre Afdelinger.

Commercial Dept. giver praktisk Bøggøring.

Afdelinger for Begyndere i Engelske giver særlig Undervisning til indvandrede unge Mænd og Kvinder.

Skolen har nye Bygninger opførte 1910, moderne indrettet med Vgs, Barne, Væberegler etc.

Betaling er \$18.00 per 4 Uger. Indmeldelser modtages, og nærmere Oplysning gives af Forstanderen

L. A. Laurfen Elk Horn, Ja.

Katalog sendes

## Landsmænd, kom og se: YELLOWSTONE VALLEY, MONTANA

med dens prægtige Bandingsystem, de frugtbare Gøede, Vyg- og Gøremarker; Alfalfa, Korn og Kartofler m. m. m. For den, som sender Landet og dets Frugtbarhed, behøves ingen Anbefaling; men vi ønsker om muligt, at saa Danstæ til at købe Landet og bo-jætte sig her.

Endnu kan der købes Land forholdsvis billigt — nær den lille trivselige By Sidney; hvortil Banen ventes for 1. November; nær Dansk lutherisk Kirke — begrundet paa at flere har mere Land end de med Jordel kan varetage under Overvisning.

Brænde og Kul høves i Overflodighed. — Benyt nu Veljigheden for andre optager Landet.

For nærmere Oplysning skriv i Dag til

J. S. Hansen, eller Sidney Land & Loan Co., Broxson, Mont. Sidney, Mont.

## Udvalg af første Klases Urtekremvarer og frisk Kød

Vi køber Fedesalve, Sps, Vg og Smør til Dagens højeste Priser.

Vi er Agenter for Dr. Peters Kurris samt for Scandinavian-American Dampfisklinie. Landsmand, som ønsker at rejse ud eller fra Danmark, køb Billetter hos os. Vi sælger dem til billigste Priser, og vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at skaffe gode Pladser paa Skibene.

## Stort Udvalg af Bøger,

Brevkort, m. m. fra Danstæ Path. Publ. House Blair, Rebr.

Skullitteratur, religiøse Bøger, Bibler, Salmedager, etc.

### Peterson - Bondo Co.

Council Bluffs, Iowa.

Postforsendelser bestiges med Omhu.